

दि.कि.अपील क्र.१/२०१८
न्यायनिर्णय पा.क्र. १

दाखल दिनांक:०१/०१/२०१८
नोंदणी दिनांक:०१/०१/२०१८
निकाल दिनांक:२३/०७/२०१९
कालावधी ०१वर्ष ०६ महिने २२दिवस

जिल्हा न्यायाधीश हिंगोली, जिल्हा हिंगोली यांच्या न्यायालयात .
(पिठासीन अधिकारी नं.भा.शिंदे, जिल्हा न्यायाधीश-२)

दिवाणी किरकोळ अपील क्र. ०१/२०१८ निशाणी क्र.

(सिएनआरक्र.एमचपीए०४०००००४२०१८)

- (१) अयुबखान अमीरखान पठाण
वय ४० वर्ष धंदा : व्यापार
रा. गौसीयानगर, कळमनुरी
ता. कळमनुरी जि.हिंगोली.
- (२) कलीमखान सलीमखान पठाण
वय २८ वर्ष धंदा : व्यापार
- (३) वसीमखान सलीमखान पठाण
वय २६ वर्ष धंदा : व्यापार
दोघे रा.विकासनगर, कळमनुरी
ता. कळमनुरी जि.हिंगोली.

अपीलार्थी

विरुध्द

- (१) इस्माईलखान कय्यामखान पठाण
वय ५३ वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (२) सलीमखान कय्यामखान पठाण
वय ५० वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (३) फारूकखान कय्यामखान पठाण
वय ४८ वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (४) नईमखान कय्यामखान पठाण
वय ४६ वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (५) अमजदखान कय्यामखान पठाण
वय ३० वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (६) कादरखान कय्यामखान पठाण
वय ५० वर्ष धंदा : आरा मशीन
- (७) फईमखान कय्यामखान पठाण
वय २६ वर्ष धंदा : मोटार रिवांयडींग
सर्व रा. गौसीयानगर, हाजी सैया साँ मील
आरा मशीन, कळमनुरी,
ता. कळमनुरी जि. हिंगोली.

उत्तरार्थी

अपील: दिवाणी प्रक्रिया संहितेचे आदेश ४३ आर प्रमाणे अपील

अपीलार्थीतर्फे विधीज्ञ:- जे.एस.पठाण

उत्तरार्थीतर्फे विधीज्ञ:- मो. इकबाल मो. ख्वाजा

न्यायनिर्णय

(आज दिनांक २३ माहे जुलै, २०१९ रोजी अधिघोषित)

(१) अपीलार्थीने दिवाणी प्रक्रिया संहितेचे आदेश ४३ आर प्रमाणे सदरील अपील दाखल करून दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर कळमनुरी यांनी दिवाणी दावा क्र. ६२/२०१७ मध्ये पारीत केलेल्या दिनांक ०४.१२.२०१७ रोजी नि. क्र. ५ वरील आदेशाला आव्हान दिले आहे.

(२) **थोडक्यात वादी/अपीलार्थीचे कथन पुढीलप्रमाणे:**

वादी/अपीलार्थीचे कथनाप्रमाणे कळमनुरी येथील नगरपरिषद हद्दीतील सर्वे क्र.५/१ मधील नवीन घर क्रमांक २-०४-८१ (ज्याचा जूना घर क्रमांक ११-११४३) क्षेत्रफळ पुर्वपश्चिम ६० फूट व उत्तरदक्षिण ५० फुट ही मिळकत त्यांचे मालकीची आहे. या मिळकतीपैकी पश्चिमेकडील २७ बाय ५० क्षेत्रफळ ही वादग्रस्त मिळकत जिचे पुर्वेस वादीचे २३ बाय ५० क्षेत्र ज्यावर गौसिया अरबी शाळेचे अतिक्रमण आहे, पश्चिमेस प्रतिवादीची आरा मशीन, उत्तरेस हिंगोली नांदेड रोड, दक्षिणेस गौसिया मस्जिद व रज्जाक भाईचे घर ही वादमिळकत वादीचे कब्जेवहिवाटीमध्ये आहे. वादीचे कथनाप्रमाणे दिनांक ३/२/१९६९ रोजी मूळ मालक गणपतराव तुकाराम चौधरी यांनी ५० वर्षांचे कालावधीकरिता करून देलेल्या खंडपत्राप्रमाणे वादीचे वडील अमीरखान यांचे हयातीपासून वादमिळकत वादी क्र. १ चे वडील व वादी क्र. २ व ३ यांचे आजोबा अमीरखान यास खंडाने दिलेले आहे व तेव्हापासू वादीचे कब्जेवहिवाटीस आहे व त्यावर वादींचे घर आहे. यापुर्वी प्रतिवादींचे वडील खूय्युमखान यांनी वादी क्र. १ चे वडील तथा वादी क्र. २ व ३ यांचे आजोबा मयत अमीरखान यांचे विरुद्ध दिवाणी दावा क्र. ८३/१९९३ सदरील वाद मिळकतीबाबत दाखल केला होता व त्या दाव्यामध्ये सदरील मिळकतीचे मालक असल्याचे जाहिर होण्यासाठी व मनाई हुकूम मिळण्यासाठी विनंती केली होती. परंतु तो दावा न्यायालयाने खारीज केला व त्या न्यायनिर्णयाविरुद्ध दाखल केलेले अपील क्र. ६७/२००० हे देखील दिनांक १३/१०/२००० रोजी जिल्हा न्यायालयाने रद्द केले. त्यानंतर वादी क्र. १ चे वडील अमीरखान यांनी फेरफार क्रमांक ३३२२ प्रमाणे दिनांक ०२.०९.२००२ रोजी त्याचे नांव वाद मिळकतीस नगरपरिषदेच्या अभिलेखामध्ये लावून घेतले. परंतु सदरील फेरफाराविरुद्ध प्रतिवादींच्या वडिलांने उपविभागीय अधिकारी यांच्याकडे अपील दाखल केले व ते अपील फेटाळले गेले परंतु त्यानंतर प्रतिवादींच्या वडिलांनी अतिरिक्त जिल्हाधिकारी यांच्याकडे अपील दाखल केले व ते अपील मंजूर झाले. त्यामुळे अर्जदाराच्या वडिलांचे नावाची वाद मिळकतीस असलेली नोंद रद्द झाल्याचा गैरफायदा घेउन उत्तरवादी हे अर्जदारांना वादमिळकतीमधून बेदखल करण्याचा प्रयत्न करित आहे. दिनांक १५/७/२०१७ रोजी प्रतिवादींनी वादींचे वादग्रस्त मिळकतीमधील कब्जेवहिवाटीस हरकत

अडथळा केला. त्यामुळे वादी/अपीलार्थींनी नियमित दावा क्रमांक ६२/२०१७ दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर कळमनुरीयेथे दाखल केला व प्रतिवादींनी त्यांचे वाद मिळकतीमधील कब्जेवहिवाटीस हरकत करू नये म्हणून निरंतर मनाई हुकूमनामा करण्यास विनंती केली.

वादींनी दिवाणी संहितेचे आदेश ३९ नियम १ व २ प्रमाणे निशांनी क्र. ५ हा अर्ज दाखल करून दाव्याचा अंतिम निकाल लागेपर्यंत प्रतिवादी/उत्तरवादींनी वाद मिळकतीवरील वादींचे कब्जेवहिवाटीस हरकत अडथळा करू नये असा मनाई आदेश होण्यास विनंती केली.

(३) प्रतिवादींनी कैफियत दाखल करून वाद मिळकत ही वादीचे कब्जवहिवाटीचे असल्याचे नाकारले आहे. जाब देणा—याच्या कथनाप्रमाणे वाद मिळकतीवर वादींचा कब्जा नव्हता. वादींनी खंडपत्राचा खोटा लेख तयार केला आहे.. प्रतिवादीच्या वडिलांनी नजीमुन्नीसा बेगम हिचेकडून सर्वे क्र. ५/०१/ब मधील घर क्र. ११—१—१३९ पैकी १/२ भाग खरेदी केला व त्याप्रमाणे दिनांक ०४.१२.१९८५ रोजी नगरपालीकेने सदरील घर प्रतिवादीचे वडिल खय्युम यांचे नावावर केले आहे. नजीमुन्नीसा हिने त्यापूर्वी सटवा मारोती व महमद इसुब यांना एक प्रत्येकी १/४ षराचा भाग विक्री केलेला आहे व त्याप्रमाणे सर्वांची नावे नगरपालिक व महसुलच्या अभिलेखामध्ये लागलेली आहेत. वादीचे वडील अमिरखान यांनी बनावट व खोटया खंडपत्राच्या आधारे सर्वे क्र. ५/१ ला स्वतःच्या नावाचे फेरफार क्र. ३३२२ करून घेतला होतो व तो फेरफार प्रतिवादीच्या वडिलांनी दाखल केलेल्या अपीलामध्ये रद्द झालेला आहे. सध्या सदरील अपीलाविरुद्धच्या आयुक्त औरंगाबाद यांच्याकडे रिक्वीजन चालू आहे. वादीचे सर्वे क्र. ५/१ अगर ५/१ब मध्ये कोणतेही घर व क्षेत्र नाही. यामुळे प्रतिवादींनी वाद मिळकतीवर वादीचा कब्जा असल्याचे नाकारले आहे. त्याचे कथनाप्रमाणे वादींनी मागणी केल्याप्रमाणे मनाई आदेश दिल्यास वादी हे प्रतिवादीचे मालकीचे जागेवर कब्जा करतील. यामुळे प्रतिवादींनी वादीचा अर्ज नामंजूर होणेस विनंती केली आहे.

(४) दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर कळमनुरी यांनी दिनांक ०४.१२.२०१७ रोजीच्या आदेशाप्रमाणे वादमिळकतीवर वादीचा कब्जा असल्याचे प्रथमदर्शनी वादींनी दर्शविले नाही असे निष्कर्ष काढलेत व नि.क्र.५ हा अर्ज नामंजूर केला. सदरील आदेशाला मुळ वादी/अपीलार्थींनी यांनी या अपीलामध्ये आव्हान दिले आहे.

(५) अपीलार्थींचे विधीज्ञ लतीफ पठाण व उत्तरवादीचे विधीज्ञ मो. इकबाल यांचा युक्तीवाद ऐकला. अपीलाचे सुनावणी दरम्यान पुढील मुद्दे उपस्थित झालेत, ज्यावर मी माझे

निष्कर्ष खालील कारणांकरिता पुढील प्रमाणे नोंदवीत आहे:

	वाद मुद्दे	निष्कर्ष
१	अपीलार्थी/वादीची बाजू सक्कत दर्शणी आहे काय?	होय
२	दाव्याचा समतोल वादी/अपीलार्थीच्या बाजूने आहे काय?	होय
३	वादीनी मागणी केल्याप्रमाणे मनाई आदेश न दिल्यास त्यांचे अपरीमीत नुकसान होईल काय?	होय
४	दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर यांनी दिनांक ०४.१२.२०१७ रोजी निशांनी क्र.५ वर केलेला आदेश योग्य व कायदेशीर आहे काय?	नाही
५	अंतिम आदेश काय ?	अंतिम आदेशाप्रमाणे अपील मंजूर केले

कारण मिमांसा

(६) सदरील प्रकरणामध्ये अपीलार्थीच्या कथनाप्रमाणे जुना क्र. ११-१-१४३ म्हणजे नविन घर क्रमांक २-४-८१ एकूण क्षेत्रफळ २७ बाय ५० पैकी वादग्रस्त २३/५० क्षेत्र हे वादीचे कब्जे वहिवाटीस आहे व सदरील क्षेत्र हे त्यांना मुळ मालक गणपतराव तुकाराम चौधरी यांना दिनांक ०३.०२.१९६९ रोजीचे खंडपत्राने दिले आहे व तेव्हापासून त्यांचा सदरील क्षेत्रावर शांततामय कब्जा आहे. प्रतिवादीचे आरा मशिन असलेली जागा व घर हे वादीचे वादग्रस्त घराचे पश्चिमेला आहे, व वादीचे घराच्या पूर्वेला व दक्षिणेला गौसीया मस्जिद व अरेबी शाळा आहे. या उलट प्रतिवादीच्या कथनाप्रमाणे त्यांचे घर व जागा ही पूर्वेकडील आरेबी व गौसीया मस्जिदीपर्यंत आहे, व तेथे वादीची कोणतीही घर जागा नाही.

(७) वादीनी सदरील प्रकरणात त्यांचा कब्जा हा दिनांक ०३.०२.१९६९ रोजीचे मुळ मालक गणपत तुकाराम चौधरीयाने करून दिलेल्या खंड पत्राच्या आधारे असल्याचे कथन आहे. खालील न्यायालयाने सदरील खंडपत्र हे ९९ वर्षांच्या कालावधीसाठी असल्याने मालमत्ता हस्तांतरण अधिनियमाचे कलम १०७ प्रमाणे नोंदणीकृत आवश्यक असल्याने व तो दस्त नोंदणीकृत नसल्याने विचारात घेता येणार नाही असे नमुद केले आहे. तसेच दिवाणी दावा क्र. ८३/१९९३ हा प्रतिवादीच्या वडील खयुमखान यांनी वादीचे वडील अमिरखानविरुद्ध १.४ आर क्षेत्रासाठी दाखल केला असल्याने व तो दावा केवळ उत्तर, दक्षिण व पूर्व, पश्चिम चतुर्दिशा नमुद न केल्याने नामंजूर झाला आहे, व त्या कारणामुळे त्या निकालाविरुद्धचे अपील नामंजूर झाले आहे. तसेच त्या दाव्यामध्ये अमिर खान हा त्या मिळकतीचा मालक व कब्जेदार आहे असा मुद्दा न्यायालयाच्या विचाराधीन नव्हता, व त्या दाव्यात सदरील वादग्रस्त मिळकत

प्रतिवादीच्या कब्जात आहे असे ठरवलेले नाही व त्यामुळे त्या न्यायनिर्णयाचा विचार खालील न्यायालयाने केला नाही व वादीच्या कब्जा असणारा इतर कोणताही दस्तऐवज नसल्याने वादीचा अर्ज नामंजूर केला.

(८) दिवाणी दावा क्रमांक ८३/१९९३ मधील दिनांक ०५.१०.२००० रोजीचा न्यायनिर्णय व त्या निर्णयाविरुद्ध दाखल झालेले अपील क्रमांक ६७/२००० मधील जिल्हा न्यायालयाने दिनांक २२.०४.२००४ रोजीचे न्यायनिर्णयाच व त्या दाव्यातील वादमिळकतीचे दाव्यातील चतुःसिमाचे अवलोकन केले असता ही बाब स्पष्ट दिसून येते की, त्या दाव्यातील घर क्र. ११.१.१४४ हे त्यातील वादी खय्युम खान यांचे वादग्रस्त घराचे पूर्वेकडील मोहमद हाजी यांचे घरापर्यंत असल्याचे नमुद करून सदरील जागा व घराचा मालक असल्याचे जाहीर होणेसाठी व त्या जागेवर म्हणजे मो. हाजी याचे जागेपर्यंत क्षेत्राचा त्याचे वहिवाटील कब्जामध्ये वादीचेच वडील अमीरखान यांनी हरकत करू नये असे मनाई हुकूमाची मागणी केली होती. सदरील प्रकरणात आमिरखान या वादीचे वडिलांचे कथन असे होते की, वादी खय्युमखान व मोहमद हाजीखान यांचे घरामध्ये त्याचे स्वतःचे याप्रकरणातील वादग्रस्त घर ५० वर्षांपासून आहे व ते त्याचे ताब्यात आहे. नमुना क्र.८ अ वरून असे दिसून येते की, मोहमद हाजी याने वादग्रस्त घराचे पूर्वेकडील घरजागा ही अरेबी शाळेला दिलेली आहे. यामुळे ही बाब स्पष्ट होते सदरील दाव्यातील मिळकत ही दिवाणी दावा क्रमांक ८३/१९९३ या दाव्यातील मिळकतीमध्ये समाविष्ट होती व त्यादाव्यामध्ये प्रतिवादीचे वडील खय्युम याने वादग्रस्तघरजागा त्याचे मालकी व कब्जेवहीवाटीमधील असल्याचे जाहीर होणेसाठी मागणी केली होती परंतु ती मागणी कनिष्ठ न्यायालयाने व जिल्हा न्यायालयाने अमान्य केलेली आहे व प्रतिवादीचे वडिलांचा दावा खारीज केलेला आहे. त्यामुळे पूर्वीचा दावा व सदरील दावा एकाच मिळकती संदर्भात आहे, व त्यामुळे पूर्वी झालेले न्यायनिर्णय विचारात घेणे आवश्यक आहेत.

(९) दिवाणी दावा क्रमांक ८३/१९९३ मध्ये दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर यांनी खय्युमखान यांचे प्रत्यक्ष असलेले घराचे पूर्वेला मोहमद यांचे घराचे सध्या आरबी शाळा यांचे मध्ये आमिरखान यांचे घर असल्याचे नमुद केलेले आहे. त्या दाव्यातील खय्युमखानचे घर हे प्रतिवादीच्या घराच्या पश्चिमेला असल्याचे व आमिरखान याचे घर पूर्वेला असल्याचे नमुद केलेले आहे. तसेच खय्युम खान यांच्या हक्कात पूर्वीचे मालक नजीमुनीसा बेगम हिने सर्वे क्रमांक ५-१-ब पैकी १.२५ आर क्षेत्र हे विकले असल्याचे नमुद आहे, परंतु त्या क्षेत्राची लांबी रुंदी नमुद नसल्याने व वादीने दाव्यात त्याच्या क्षेत्राची लांबी रुंदी दिले नसल्याचे, व

प्रत्यक्षात अमिरखान यांचे बांधकाम केलेले घर असल्याचे नमुद केले आहे. त्या दाव्यातील सदरील निष्कर्ष हे कयुमखान यांचे घराच्या पूर्वेला त्या दाव्यातील प्रतिवादी अमिरखान म्हणजे सदरील वादीचे घर आहे हे निष्कर्ष अपीलामध्ये देखील कायम ठेवलेले आहे, व त्या दाव्यात दर्शविलेल्या चतुःसिमा मध्ये दर्शविलेल्या क्षेत्राचा खयुमखान हा मालक असल्याचे सिध्द झालेले नसल्याचे ठरवले आहे. तसेच सदरील न्यायनिर्णयामध्ये असे नमुद केले आहे की, प्रतिवादी अमिरखान याचे घर खयुमखान यांचे घराच्या पूर्वेला असल्याची बाब कबूल आहे. यामुळे हे स्पष्ट होते की, पूर्वीच्या न्यायनिर्णयामध्ये दिवाणी न्यायालयाने सदरील प्रतिवादीचे घर व हाजी मोहमंद यांची जागा यांचे दरम्यान वादीचे वडिल अमिरखान याचे घर त्याच्या ताब्यात असल्याचे म्हटले आहे. या मुळे सदरील निष्कर्षावरून प्रथम दर्शनी ही बाब स्पष्ट होते की, वादग्रस्त घरजागा ही वादीच्या कब्जेवहिवाटीमध्ये आहे.

(१०) उपरोक्त न्यायनिर्णयानंतर अमिरखान यांने नगरपालीकेकडे त्याचे नांव कागदोपत्री लावण्याचा २००५ मध्ये प्रयत्न केला, व त्याचे नांव जुने घर क्रमांक ११-१-१४३ व नवीन घर क्रमांक २-४-८१ ला लावले आहे व त्याबाबत वादी व आरबी शाळेमध्ये व सदरील प्रतिवादीमध्ये महसुल दरबारी वाद चालू आहेत. तसेच अमिरखान यांने सर्वे क्र. ५/१ च्या सातबारा उता-यामध्ये इतर हक्कामध्ये फेरफार क्र. ३३३२ प्रमाणे नाव लावून घेतले होते परंतु ती नोंद अतिरिक्त जिल्हाधिकारी यांनी रद्द केलेली आहे व त्याबाबत रिक्हीजन प्रलंबीत आहे. सर्वे ५/१ब चे क्षेत्र ५.५० आर पैकी १.२५ आर क्षेत्र हे प्रतिवादी व त्यांचे मयत वडील खयुमखान हयाचे नावाने आहे व आरबी शाळेचे क्षेत्र मोहमंद हाजी याचे नावाने ३ आर व उर्वरित ०.५० व ०.७५ आर मोहमद युसूफ व कुरेशी नसीर अहमद यांच्या नावाने दर्शविले आहे. सदरील सातबाराचे आधारे उत्तरार्थीच्या वकीलांनी युक्तीवाद केला की, वादीच्या नावाने स.क्र. ५/१ व ५/१ब या दोन्ही सातबारामध्ये क्षेत्र नाही व सर्वे क्र. ५/१ मधील इतर हक्कातील वादीच्या वडीलाची नावावरील तथाकथीथ खंडपत्राचे आधारे झालेली नोंद रद्द झालेली आहे. सातबाराचे उतारामध्ये वादी व त्याचे वडिल अमिरखान यांचे नाव नाही. तसेच नगरपालिकेचे अभिलेखामध्ये अमिरखान यांने दिवाणी दाव्यातील निर्णय झाल्यानंतर त्याचे नांव लावलेले नोंद रद्द झालेली आहे. यामुळे सदरील सातबारा उतरा-यातील नोंद व नगरपालिकेच्या अभिलेखाचे नोंदीचा विचार वादीचा कब्जा आहे दर्शविण्यासाठी करता येणार नाही. तथापी दिवाणी न्यायालयाने दिलेले निर्णय हे वादी व प्रतिवादीच्या वडिलांमधील असल्याने वे ते निर्णय वादमिळकती संदर्भात असल्याने वादी व प्रतिवादीवर बंधनकारक आहे.

(११) दि.दा.क्र.८३/१९९३ मधील दिनांक ५/१०/२००० रोजीचा दिवाणी न्यायाधिश क.स्त. कळमनूरी यांनी दिलेला न्यायनिर्णय व त्या निर्णयाविरुद्ध दाखल केलेले अपील क्र. ६७/२००० मधील दिनांक २२/४/२००४ रोजी जिल्हा न्यायालय हिंगोली यांनी दिलेल्या न्यायनिर्णयामध्ये स्पष्टपणे निष्कर्ष काढलेले आहेत की, मोहमद हाजी म्हणजे सध्या आरबी शाळा यांचे पश्चिमेला व प्रतिवादीच्या घराचे पूर्वेला आमिरखाने यांचे बांधलेले घर म्हणजे वाद मिळकत आहे व ती त्याचे कब्जामध्ये आहे व सदरील जागा प्रतिवादी व खयुम यांचे घराचा भाग असल्याचे सिद्ध झालेले नाही व त्या कारणामुळे प्रतिवादीचे वडील खयुमखान यांनी दाखल केलेला दावा व अपील खारीज झालेले आहेत. ही बाब दिसून येते त्या दाव्यामध्ये अमीरखाने याने दिनांक ३/२/१९६९ रोजीचे खंडपत्राचा कोणताही उल्लेख केलेला नाही. यामुळे वादीनी या दाव्यामध्ये दाखल केलेल्या खंडपत्राला फारसे महत्व देता येणार नाही. परंतु पुर्वीचे न्यायनिर्णय दुर्लक्षित करता येणार नाही. खालील न्यायालयाने निशांनी क्र.५ चा आदेश करताना योग्य रितीने पूर्वीचा दावा क्र. ८३/१९९३ व अपील क्र. ६७/२००० मधील न्यायनिर्णयाचा विचार योग्य रितीने केलेला दिसून येत नाही, व त्यामुळे नि.क्र.५ वरील आदेश करतांना चुक झाल्याचे दिसून येते. तसेच सकृतदर्शनी वादीची बाजू दर्शविणे म्हणजे तो अंतिमरित्या दावा त्याचे बाजूने होईल असे ठरविणे नाही. त्यामुळे माझे मते सदरील निशांनी क्र. ५ चा आदेश करणेकामी वादीची बाजू सकृतदर्शनी योग्य आहे कारण दिवाणी न्यायालयाने देलेल्या पुर्वीचे न्यायनिर्णयावरून वादग्रस्त मिळकतीवर प्रथम दर्शनी वादींचा कब्जा असल्याचे दिसून येते. यामुळे वादी हे सकृत दर्शनी त्याचा वादमिळकतीवर कब्जा असल्याचे दर्शवित आहे.

(१२) यामुळे वादींना वादग्रस्त मिळकतीवरील कब्जा दाव्याचा निर्णय अंतीम निर्णय होईपर्यंत संरक्षित ठेवण्याचा अधिकार आहे. याबाबत अपीलार्थीच्या विधीज्ञानी **रामे गौडा विरुद्ध एम वरदअप्पा नायडू**, ए आय आर ४६०९ या निर्णयविधीचा संदर्भ दिला ज्यामध्ये असे ठरविले आहे की प्रस्थापीत व शांततामय असलेला ताबा हा जो पर्यंत कायदेशीररित्या काढून घेतला जात नाही तो पर्यंत संरक्षित केला पाहिजे. यामुळे अपीलार्थीना त्यांचा वादग्रस्त मिळकतीवरील ताबा दाव्याचा अंतीम निर्णय होईपर्यंत संरक्षित करण्याचा अधिकार आहे. उत्तरवादीचे विधीज्ञ मो. इकबाल यांनी **सिताराम श्रीरामजी भंडारी वि. भगवान रामनाथ अष्टेकर** २०१२ (२) बी सी जे ६२२ या प्रकरणातील मा. बॉम्बे उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयविधीचा संदर्भ दिला ज्यामध्ये असे ठरविले आहे दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ११५ प्रमाणे रिव्हजनमध्ये खालील न्यायालयाचे निर्णयामध्ये जर त्यांनी दिलेला निर्णयाबाबत अधिकारक्षेत्रा संदर्भात चुक

असेल तरच त्यामध्ये फेरबदल करता येईल. सदरील निर्णयविधी हा कलम ४१ आर खाली दाखल झालेल्या अपिलामधील अधिकारासंदर्भात नाही व तो न्यायालयाचे रिव्हजन अधिकाराबाबत आहे व त्यामुळे उत्तरवादीचे उपयोगाचा नाही. यामुळे दाव्याचा समतोल वादींच्या बाजूने आहे. तसेच वादींचा कब्जा दाव्याचा निकाल लागपर्यंत संरक्षित न केल्यास प्रतिवादी हे वादींना वाद मिळकतीमधून बेदखल करतील व तसे झाल्यास वादीचे अपरिमित नुकसान होईल. यामुळे माझे मते खालील न्यायालयाने दिलेला आदेश योग्य व कायदेशीर नाही व तो आदेश रद्द करून अपील मंजूर करणे आवश्यक आहे. यामुळे मुददे १ ते ३ चे निष्कर्ष 'होकारार्थी' व मुदद् क्र. ४ चे निष्कर्ष 'नकारार्थी' नोंदवीत आहे व पुढील प्रमाणे अंतिम आदेश देत आहे.

आदेश

१. दिवाणी किरकोळ अपील क्र. [१/२०१८](#) मंजूर केले.
२. दिवाणी न्यायाधीश क्र. स्तर कळमनुरी यांनी दिवाणी दावा क्रमांक [६२/२०१७](#) मधील दिनांक ०४.१२.२०१७ रोजी निशांनी क्र.५ वर दिलेला आदेश रद्द करण्यात येत आहे, व निशांनी क्र.५ हा दिवाणी प्रक्रिया संहितेचे आदेश ३९ नियम १ व २ प्रमाणे दाखल केलेला अर्ज मंजूर करण्यात येत आहे.
३. उत्तरवादी/प्रतिवादी क्र. १ ते ७ यांनी दिवाणी दावा क्रमांक [६२/२०१७](#) चे अंतिम न्यायनिर्णयापर्यंत वादींचे वादग्रस्त मिळकत घर क्रमांक २-४-८१ एकूण क्षेत्र ५० बाय २७ पैकी पूर्वेकडील २३ बाय ५० क्षेत्रावरील वादपत्रामध्ये दर्शविलेल्या चर्तुःसिमेच्या आतील वादीचे कब्जेवहिवाटीमध्ये हरकत अडथळा करू नये.
४. सदरील अपीलांचा खर्च हा मुळ दाव्याच्या निर्णयावर अवलंबून राहील.

दिनांक २३/०७/२०१९

(नं. भा. शिंदे)
जिल्हा न्यायाधीश-२, हिंगोली.